

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/22/2001

OCENY ORGANÓW PORZĄDKU I WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Już od kilku lat wraz ze wzrostem przestępczości i poczucia zagrożenia społeczeństwo krytykuje zarówno niektóre przepisy prawa, jak i pracę organów porządku i wymiaru sprawiedliwości. Większość Polaków podziela pogląd, że w celu ograniczenia przestępczości konieczne jest zaostrenie przepisów prawa¹. W ostatnich miesiącach praca sądów i prokuratury była wielokrotnie poddawana krytyce, ujawniono kilka poważnych nieprawidłowości. W związku z tym w styczniu bieżącego roku² po raz kolejny zapytaliśmy badanych o ogólną ocenę działalności tych organów.

Tabela 1

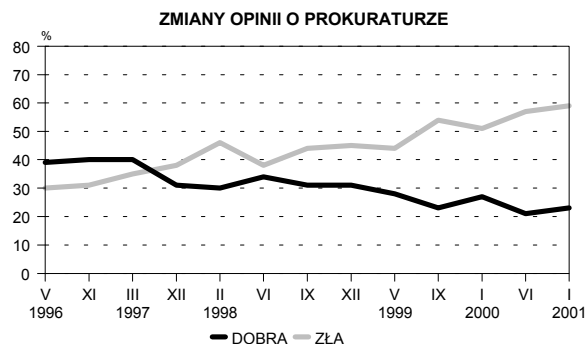
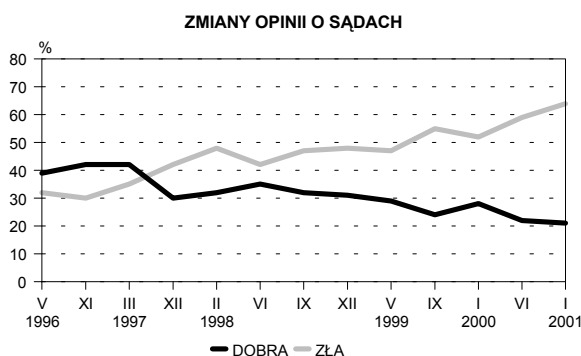
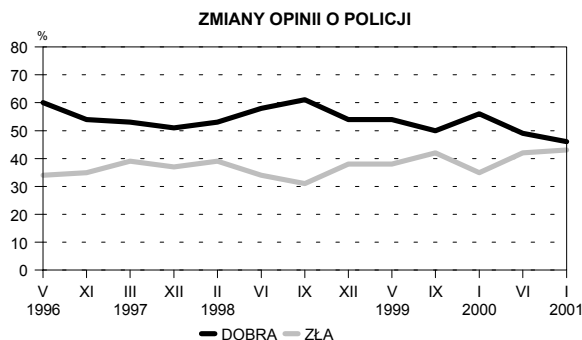
Oceniane instytucje	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań								Zmiany VI 2000 - I 2001
		VI '98	IX '98	XII '98	V '99	IX '99	I '00	VI '00	I '01	
		w procentach								
Policja	dobra	58	61	54	54	50	56	49	46	-3
	zła	34	31	38	38	42	35	42	43	+1
Sądy	dobra	35	32	31	29	24	28	22	21	-1
	zła	42	47	48	47	55	52	59	64	+5
Prokuratura	dobra	34	31	31	28	23	27	21	23	+2
	zła	38	44	45	44	54	51	57	59	+2

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

Od dłuższego czasu znacznie lepiej oceniana jest **praca policji** niż wymiaru sprawiedliwości. W ciągu półrocza, jakie minęło od poprzedniego badania, nieco pogorszyły się opinie o policji. Wprawdzie jej praca częściej oceniana jest pozytywnie niż negatywnie, niemniej przewaga ta jest obecnie znikoma (mieści się w granicach błędu statystycznego), podczas gdy w czerwcu 2000 wynosiła 7 punktów, a przed rokiem - 21 punktów.

¹ Por. komunikat CBOS „Opinie o polityce karnej i bezpieczeństwie obywateli”, grudzień 2000.

² Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (128) przeprowadzono w dniach od 5 do 8 stycznia 2001 roku na liczącej 1069 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

Policję najlepiej oceniają mieszkańcy wsi, najgorzej - mieszkańcy największych miast. Odpowiada to zróżnicowaniu zarówno wskaźników przestępczości, jak i subiektywnego poczucia bezpieczeństwa³. W miastach liczących powyżej 100 tys. ludności występuje większe poczucie zagrożenia osobistego i zapewne to sprawia, że krytycyzm wobec pracy policji jest większy. Mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. ludności nieco częściej wyrażają negatywne niż pozytywne opinie o działalności policji, natomiast w ocenach mieszkańców największych miast przewaga ta jest wyraźna.

Tabela 2

Miejsce zamieszkania	Oceny działalności policji		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wieś	50	37	13
Miasto do 20 tys. mieszkańców	47	48	5
od 20 do 100 tys.	49	44	6
od 100 do 500 tys.	39	43	17
powyżej 500 tys.	39	52	9

³ Por. przypis 1.

Inne, poza miejscem zamieszkania, cechy społeczne i demograficzne badanych nie różnicują opinii na temat działalności policji.

Podobnie jak w czerwcu 2000 oceniana jest **praca prokuratury**. Negatywne opinie o jej działalności są ponad dwukrotnie częstsze niż pozytywne. Pracę prokuratury lepiej oceniają ludzie młodzi i w średnim wieku niż starsi, jednak we wszystkich grupach wieku złe oceny przeważają nad dobrymi⁴. Także badani z wyższym wykształceniem nieco częściej niż pozostali skłonni są dobrze oceniać prokuraturę, z tym że różnice są niewielkie.

W porównaniu z poprzednim pomiarem pogorszyły się opinie o **działalności sądów**. W ciągu minionego półrocza liczba ocen negatywnych zwiększyła się o 5 punktów procentowych i obecnie jest ich trzykrotnie więcej niż pozytywnych. Praca sądów oceniana jest podobnie przez przedstawicieli większości środowisk społecznych i kategorii demograficznych. Wyróżniają się jedynie mieszkańcy największych miast, których opinie o pracy sądów są zdecydowanie najgorsze. Z kolei stosunkowo lepsze od innych zdanie o sądownictwie ma młodzież, szczególnie uczniowie i studenci.

♦ W stosunku do czerwca ubiegłego roku nieco pogorszyło się społeczne postrzeganie **policji**. Obecnie pozytywne opinie o jej pracy niemal równoważą się z negatywnymi. Działalność policji najgorzej oceniają mieszkańcy wielkich miast.

♦ Już od dłuższego czasu bardzo źle oceniana jest praca **sądów i prokuratury**. Od czerwca 2000 w zasadzie nie zmieniły się opinie o prokuraturze - badani nadal wystawiają jej ponad dwukrotnie więcej ocen negatywnych niż pozytywnych. Natomiast gorsze niż w połowie ubiegłego roku są opinie o pracy sądów. Obecnie trzykrotnie więcej badanych ocenia je źle niż dobrze.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

⁴ Por. tabele aneksowe.

A N E K S

Tabela 1. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność policji? (%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	43	11	1069
Płeć				
Mężczyźni	49	43	9	507
Kobiety	44	43	13	562
Wiek				
18-24 lat	47	48	5	153
25-34	47	39	13	189
35-44	47	41	12	210
45-54	44	47	9	210
55-64	47	45	9	131
65 lat i więcej	44	39	17	177
Miejsce zamieszkania				
Wieś	50	37	13	397
Miasto do 20 tys.	47	48	5	132
20-100 tys.	49	44	6	196
101-500 tys.	39	43	17	220
501 tys. i więcej mieszk.	39	52	9	125
Wykształcenie				
Podstawowe	43	40	16	282
Zasadnicze zawodowe	43	48	9	310
Średnie	49	41	10	386
Wyższe	50	43	6	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	52	40	8	67
Prac. umysł. niż. szczebla	43	46	11	107
Pracownicy fiz.- umysł.	57	35	8	59
Robotnicy wykwalifikowani	49	39	13	109
Robotnicy niewykwalifik.	53	42	5	29
Rolnicy	53	41	6	46
Pracujący na własny rach.	49	36	15	48
Bierni zawodowo				
Renciści	44	46	10	128
Emeryci	39	44	16	206
Uczniowie i studenci	45	46	9	75
Bezrobotni	45	48	7	129
Gospodynie domowe i inni	47	36	17	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	54	36	10	171
spółce właścicieli	47	44	9	80
prywatnych i państwa	45	45	10	185
sekt. pryw. poza rolnict.	51	40	9	53
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	47	44	9	143
276-399	43	51	6	124
400-549	45	44	11	222
550-799	46	40	14	171
Powyżej 799 zł	49	42	9	155
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	39	50	11	354
Średnie	49	39	11	493
Dobre	49	40	11	222
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	46	32	22	63
Raz w tygodniu	49	39	12	552
1-2 razy w miesiącu	39	52	9	167
Kilka razy w roku	46	46	8	200
W ogóle nie uczestniczy	41	48	11	87
Poglądy polityczne				
Lewica	45	50	5	329
Centrum	51	40	9	241
Prawica	49	38	13	241
Trudno powiedzieć	41	40	19	255

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **prokuratury**? (%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	59	18	1069
Płeć				
Mężczyźni	21	64	16	507
Kobiety	24	55	21	562
Wiek				
18-24 lat	38	47	15	153
25-34	26	53	21	189
35-44	23	63	14	210
45-54	18	69	13	210
55-64	15	62	23	131
65 lat i więcej	17	58	25	177
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	61	18	397
Miasto do 20 tys.	29	54	17	132
20-100 tys.	22	64	15	196
101-500 tys.	23	51	26	220
501 tys. i więcej mieszk.	22	66	12	125
Wykształcenie				
Podstawowe	21	56	23	282
Zasadnicze zawodowe	21	64	15	310
Średnie	23	58	18	386
Wyższe	30	55	15	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	31	53	16	67
Prac. umysł. niż. szczebla	28	52	20	107
Pracownicy fiz.- umysł.	25	60	15	59
Robotnicy wykwalifikowani	21	60	19	109
Robotnicy niewykwalifik.	23	68	9	29
Rolnicy	17	65	18	46
Pracujący na własny rach.	17	61	22	48
Bierni zawodowo				
Renciści	23	60	16	128
Emeryci	12	63	25	206
Uczniowie i studenci	43	40	17	75
Bezrobotni	22	65	13	129
Gospodynie domowe i inni	27	60	13	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	27	58	16	171
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	31	51	18	80
sekt. pryw. poza rolnict.	20	61	19	185
prywatnym gosp. rolnym	16	65	19	53
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	21	65	15	143
276-399	17	71	11	124
400-549	20	59	21	222
550-799	28	54	18	171
Powyżej 799 zł	19	61	19	155
Ocena własnych war. mater.				
Źle	15	67	18	354
Średnie	25	56	19	493
Dobre	29	54	17	222
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	54	30	63
Raz w tygodniu	22	60	19	552
1-2 razy w miesiącu	22	60	18	167
Kilka razy w roku	28	59	13	200
W ogóle nie uczestniczy	21	59	19	87
Poglądy polityczne				
Lewica	25	63	12	329
Centrum	23	61	16	241
Prawica	20	66	14	241
Trudno powiedzieć	22	45	32	255

Tabela 3. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **sądów?**

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	64	14	1069
Płeć				
Mężczyźni	20	69	12	507
Kobiety	23	60	16	562
Wiek				
18-24 lat	32	60	8	153
25-34	21	58	20	189
35-44	23	69	8	210
45-54	17	72	11	210
55-64	18	62	20	131
65 lat i więcej	18	60	21	177
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	63	16	397
Miasto do 20 tys.	29	59	12	132
20-100 tys.	21	70	9	196
101-500 tys.	21	59	20	220
501 tys. i więcej mieszk.	15	76	9	125
Wykształcenie				
Podstawowe	22	58	20	282
Zasadnicze zawodowe	22	68	10	310
Średnie	20	65	15	386
Wyższe	21	70	9	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	27	61	12	67
Prac. umysł. niż. szczebla	21	65	14	107
Pracownicy fiz.- umysł.	21	69	10	59
Robotnicy wykwalifikowani	22	64	14	109
Robotnicy niewykwalifik.	25	66	9	29
Rolnicy	16	67	18	46
Pracujący na własny rach.	14	66	20	48
Bierni zawodowo				
Renciści	23	62	15	128
Emeryci	14	65	20	206
Uczniowie i studenci	36	54	10	75
Bezrobotni	23	69	9	129
Gospodynie domowe i inni	25	62	13	63
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	22	65	13	171
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	30	54	16	80
sekt. pryw. poza rolnict.	19	68	13	185
prywatnym gosp. rolnym	16	67	17	53
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	20	67	13	143
276-399	18	76	7	124
400-549	24	60	16	222
550-799	25	59	16	171
Powyżej 799 zł	17	70	13	155
Ocena własnych war. mater.				
Źle	14	71	15	354
Średnie	25	61	15	493
Dobre	26	62	12	222
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	16	59	24	63
Raz w tygodniu	23	63	14	552
1-2 razy w miesiącu	21	66	13	167
Kilka razy w roku	20	67	13	200
W ogóle nie uczestniczy	19	67	14	87
Poglądy polityczne				
Lewica	22	66	11	329
Centrum	25	63	11	241
Prawica	17	72	10	241
Trudno powiedzieć	21	54	25	255